

Yaşadıkça Eğitim

KASIM/ARALIK
1993 SAYI:31
15 000 TL.
(KDV DAHİL)

- **Geliştiren Ana-Baba -5-**
- **Ders Geçme ve Kredi Sisteminde Öğretmenin Rolü**
- **XIV. Milli Eğitim Şûrası ve Düşündürdükleri**
- **İstanbul Emniyet Müdürü Necdet MENZİR ile Söyleşi "Güvenlik ve Eğitim"**
- **Bebeğinizle Geceyi Huzurlu Geçirebilirsiniz**
- **Okul Yönetiminde Bilgisayar Sistemine Geçiş**
- **İkinci Çocuğa Hazırlık**

İÇİNDEKİLER

Ana- Babalara Söyleşiler

4

Doğan CÜCELOĞLU

Çocuğu Utanca Boğmak
Sağlıksızdır

Ders Geçme ve Kredi Sisteminde Öğretmenin Rolü

6

Prof.Dr. Yıldız KUZGUN

Ders geçme ve kredi uygulaması, bireysel farkların tanınması ve geliştirilmesi ilkesine dayanır.

XIV. Milli Eğitim Sûrası ve Düşündürdükleri

11

Prof. Dr. Adil TÜRKOĞLU

Yapılan araştırmalar okullarımızda tartışma yöntemine yer verilmediğini göstermektedir.

İstanbul Emniyet Müdürü, Necdet Menzir ile Söyleşi; "Güvenlik ve Eğitim"

13

İlhami FINDIKÇI

Bebeginizle Geceyi Huzurlu Geçirebilirsiniz

17

Bebekleri akşam karanlığından sabaha kadar uyuyan sadece birkaç şanslı aile vardır. Uykusuz bir gecenin ardından çoğumuz birşeyler yapacak gücü bulamayız. Bu tür sorunları olan aileler için çeşitli öneriler geliştirildi.

Okul Yönetiminde Bilgisayar Sistemine Geçiş

22

Yard.Doç.Dr. İrfan ERDOĞAN

Bilgisayar çok sayıda bilgiyi muhafaza etme özelliği ile okul yöneticilerinin,

kısa zamanda bilgiye ulaşmalarını, karar verme sürecinde düşünmeye daha çok zaman ayırmalarını ve daha doğru kararlar verebilmelerine katkıda bulunur.

İkinci Çocuğa Hazırlık

27

*A. Eisenberg,
H.E. Murkaff,
S.E. Hathaway*

Hamilelik ve çocuk doğurma, sadece anneyi değil tüm aile bireylerini yakından ilgilendiren bir olaydır.

Ocak- Aralık 1993 Yazarlar ve Yazılar Dizini

31

YAYINCIDAN OKURA

Merhaba Değerli Okuyucularımız,

1993 yılının son sayısı ile karşınızdayız. Geçen bir yıl içinde çıkan altı sayımızda yer alan konulara bakıldığında ağırlıklı olarak ana-baba-çocuk ilişkilerini içeren konulara yer verdiğimiz görüyoruz. İkinci olarak eğitim-öğretim konuları ve bebeklikten gençlik döneminin sonuna kadar ki gelişim dönemlerine ilişkin konular ele alınmış. Bu arada, eğitim-öğretim sistemimizdeki önemli gelişmeler de yakından izlenerek ilgili üst düzey yöneticilerin görüşleriyle birlikte sunulmuştur.

Bu sayımızın sonunda yer alan "Yazarlar ve Yazılar Dizini"nde de görüleceği gibi, anne-baba ve öğretmenlerin "kendilerini geliştirmeleri ve pratik ihtiyaçlarına cevap verme", 1993 yılında dergimizde yer alan konuların en önemli ortak özelliğini oluşturmaktadır. Nitekim okuyucularımızın dergimize yönelik beklentileri arasında; anlaşılması zor teorik açıklamalardan arınmış, günlük yaşamdaki pratik ihtiyaçlara cevap veren ve bilimsel temellere dayanan, bilgilerin aktarılması en ön sırada yer almaktadır.

1993 yılında bizleri sevindiren diğer bir önemli gelişme ise dergimize yapılan atıflardır. Gerek günlük basında gerekse üniversite ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilimsel çalışmalarında dergimize ve dergimizde yer alan yazılara pek çok atıflarda bulunulmuştur.

1994 yılında da siz okuyucularımızın isteği doğrultusundaki konulara yer vererek yayınımızı sürdüreceğiz. Dergimizin temel yayın çizgisini korumakla birlikte içerik ve şekil açısından bazı değişiklikleri planladığımızı da belirtmek isteriz.

Bu sayımızda ilginizi çekeceğini umduğumuz konulara yer verdik. İstanbul Emniyet Müdürü Sayın Necdet Menzir ile yaptığımız Güvenlik ve Eğitim konulu söyleşide genel olarak ülkemizdeki emniyet hizmetlerinin yapılanması ve İstanbul'daki emniyet hizmetlerine ilişkin önemli bilgiler yer almaktadır. Milli Eğitim Sistemimizin yeniden yapılanmasında çok önemli olduğunu düşündüğümüz iki konuya yer verdik: Ders geçme ve kredi sistemi ve okul yönetiminde bilgisayar kullanımı. Bu sayımızda ayrıca köşe yazarımız Doğan Cüceloğlu'nun yeni yazısı, Prof.Dr. Adil Türkoğlu'nun XIV. Milli Eğitim Şurası ve Düşündürdükleri başlıklı yorumu ve Bebeğinizle Geceyi Huzurlu Geçirebilirsiniz, İkinci Çocuğa Hazırlık konularını bulacaksınız.

Saygılarımızla.

Sahibi Kültür Hizmetleri A.Ş. Fahamettin AKINGÜÇ	Bu sayıya katkıda bulunanlar Gülay DOKUZOGUZ Aylin ÇEVİK	Yapım-Yönetim YA/BA YAYINLARI 7.-8. Kısım A 21 B Blok Daire 101 34750 Ataköy / İSTANBUL Tel: 560 33 28 - 560 30 48 661 07 10 - 661 07 22 Fax: 560 32 13
Yazı İşleri Müdürü Bahar AKINGÜÇ GÜNVER	Dizgi Aynur TURA	
Yayın Yönetmeni İlhami FİNDİKÇİ	Montaj Turgay ZORBA - Zafer UZUNTÜRK	Abone Koşulları Yıllık (6 sayı) 75.000 TL. Abone ücretleri için: Yapı Kredi Bankası Bakırköy Şubesi H. No: 2888 Yaşadıkça Eğitim ya da Posta Çeki H. No: 475 009
Yayın Yardımcısı Nuran PULLUKÇU	Fotoğraflar Temel YİRMİBEŞ	
Teknik Yönetmen Kudret GÜVENÇ	Film ve Renk Ayrımı: FILMON Baskı ve Cilt: Çınar Ofset	

Çocuğu Utanca Boğmak Sağlıksızdır

Doğan CÜCELOĞLU
California State University, Fullerton

Kendimizle sağlıklı ilişki kuramayışımızın en temel nedenlerinden biri içimizdeki utanç duygusudur.

Sağlıksız ve sağlıklı utanmayı birbirinden ayırt etmek gerekir. Sağlıklı utanma alçak gönüllü olmayı, kendi gücümüzün sınırlarını bilmeyi, "ayağımızı yorganımıza göre uzatmayı" öğretir. Sağlıklı utanma, sınırlarımızı gösterir; birey olarak zayıf yönlerimiz olduğunu gösterir ve böylece hem kendimize hem de başkalarının hatalarına karşı daha hoşgörülü olmamızı sağlar. Sınırlarımızı bildiğimiz için daha dikkatli olur, zaman ve enerjimizi planlamaya yönlendirir.

Sağlıklı utanma, kişinin gelişim tarihçesi içinde yaşam deneyimleri sonucu kendiliğinden oluşur; ana-baba ya da çevredeki kişilerin yarattığı baskı sonucu değil. Utanç ise çocuğun yetiştiği ortamdaki kişilerin psikolojik anlamda "hastalıklı iç dünya"larının bakışıyla oluşur ve büyük olumsuz etkileri vardır.

Utanç: Zehirleyen Bir Duygu

Kendimizle sağlıklı ilişki kuramayışımızın en temel nedenlerinden biri içimizdeki utanç duygusudur. Utanç duygusu insanları bağlar ve ömür boyu esir alır; utanca esir düşmüş kimse, ne kendisi ne de dış dünya ile gerçekçi ve sağlıklı bir ilişki kurabilir.

Utanma duygusu sınırlarımızı göstererek alçak gönüllü olmayı öğretirken, utanç duygusu kendi kendimizden nefret etmeye, kendi öz benliğimizden kaçmaya götürür.

Kendi iç gerçeğiyle temasını kesmek için kişi neler yapar? Tutkunluk, düşkünlük dediğimiz türden davranışsal ve duygusal bağımlılıklar geliştirir. Örneğin, kendini alkole verir; alkolün uyuşturucu etkisi kendi gerçeğiyle temasını önler. Bazıları kendini işe verir ve geceli gündüzlü çalışarak kendini dinlemeye ve anlamaya zaman ayırmaz. Diğerleri sigara, esrar, ya da cinselliğe aşırı düşkünlük geliştirirken, başkaları kendilerini yobazca dine kaptırır. Böylece, içlerindeki acı veren boşluğu, anlamsızlığı, yalnızlığı görme fırsatını kendilerine vermezler; hem kendileriyle hem de dış gerçekle ilişkileri adım adım kaybolur, ortadan kalkar.

Bu kadar yıpratıcı bir duygu olan utançın kaynağı nedir? Utanç duygusu nereden gelir ve bireyde nasıl gelişir?

Üç temel süreç, utançın bireyin özbenliği haline gelmesinde iş görür:

1. Model olan kimseler: Çocuğun içinde yetiştiği aile ortamında iç benliği utanç dolu insanlar çocuğa örnek olur ve çocuğun kendileri gibi olmaları için baskı yaparlar.

2. Terkedilme: Çocuk için çok önemli olan ana ya da baba gibi kimseler, çocuğun kendilerine en gereksinimi olduğu erken yaşlarda çocuğu terkederler ve

onu hayatta yapayalnız ve güvensiz bırakırlar.

3. Belleğe kaydedilen anılar: Çocukla etkileşim halindeyken bilerek ya da bilmeyerek utanç duygusu veren olayların bir araya gelerek bir yapı oluşturması.

Utanç duygusunun gelişmesi yavaş fakat süreklidir. Yukarıdaki üç koşul bir araya geldiği zaman bir kanser gibi kişinin tüm psikolojik yapısını sarar ve öldürücü damgasını vurur. Bu yazımızda çocuğun içinde yetiştiği aile ortamında iç benliği utanç dolu yetişkinlerin, çocuğa nasıl kötü model olduklarını inceleyeceğiz.

Utanç Modelleri

Özbenliğini geliştirebilmek için her çocuğun bir modele, örnek alacağı bir insana gereksinmesi vardır. Normal aile ortamında bu görevi anne, baba, ağabey, abla, amca, hala, teyze, amca gibi çocuğun sık sık ilişkide bulunduğu kişiler görürler; doğal olarak bunların arasında ana-baba en önemlisidir.

Gelişmekte olan çocuk, kendini örnek aldığı kimselerle özdeşleştirir ve bu insanlardan aldığı güven ve değer duygusuna dayanarak kendi özbenliğini oluşturur. Kendini özdeşleştirmek ve kendi dışında kendinden daha güçlü ve büyük bir kudretle ilişki içine girmek insanoğlunun doğuştan getirdiği doğal bir eğilimdir. Bu nedenle her çocuk, kendini özdeşleştirmek istediği bir babaya, bir anaya gereksinme duyar. Eğer ana-baba yoksa, onun yerine amca, dede, dayı ya da hala, teyze, büyük anne olabilir; önemli olan çocuğun sağlıklı bir özdeşim kurabilmesidir.

Çocuğun özbenlik gelişimini temelden etkileyen ilişkilere, "kaynak ilişkiler" adı verilir. Çocuğun kaynak ilişki içinde bulunduğu kişi, utanç içinde büyümüş ve utanca boğulmuşsa, kaynak kişi utancını çocuğa aktaracak ve onu da utanca boğacaktır.

Utanç zeminli sağlıklı ailede kişilerin birbirlerini içli dışlı tanımlarına olanak verilmez; kendi özünün kusurlu olduğunu bilen kişi, kendi eşi ya da çocuğuyla içli dışlı olmaktan kaçınır.

Uyumlu insanlar olarak yetişebilmeleri için çocukların ana-babalarından bir insanı sevebilmeyi, içli dışlı olmayı, duyguları tanıyıp uygun bir tarzda ifade etmeyi öğrenmeleri gerekir. Ayrıca çocukların kendi haklarını uygarcı ve hakkaniyetle nasıl koruyacaklarını, bedensel, duygusal ve zihinsel sınırlarını belirlemeyi, çalışma ve azimle nasıl sonuç elde edileceğini de ana-babalarından öğrenmeleri gerekir. Utanca boğulmuş ana-babalar yukarıda saydığımız bu davranışların hiçbirini çocuklarına öğretmez; çünkü kendileri de bu davranışları bilmezler.

Bu tür ana-babalar çocuklarına zaman bile ayırmazlar; çocuğa zaman ayırmak, çocuğun değerli olduğunu en yalın biçimde ifade eden bir davranıştır.

Örneğin, çocuğuyla aynı odada TV seyreden baba, çocuk kendisine bir şey sorduğu zaman, "sus, bana bir şey sorma; görmüyor musun, televizyon seyrediyorum!" diyorsa, o kendi gereksinmesini birinci plana almış demektir ve aynı odada olsa dahi, gerçekte çocuğuna zaman ayırmış değildir. Çocuğa gerçekten zaman ayırmak ona olan sevginin en açık ifadesidir.

Çocuğa olan sevginin ve değerinin açık seçik ifadelerinden biri de onu dikkatle ve ilgiyle dinleyebilmektir. Çocuklar neye gereksinmeleri olduğunu kendi dilleri ve ifadeleriyle açık seçik söylerler. Ne yazık ki biz yetişkinler, özellikle ana ve babalar çoğu kere çocukların dediklerini duymayız.

Ana-babanın kendi utanç dolu dünyaları, terkedilmiş iç çocukları bu tür davranışların arkasında yatar. Ne yazık ki, ana-babalar kendi içlerindeki çocukla iletişimi koparmışlardır; ellerinden geldiğince onu unutmaya çalışırlar. Kendi çocuklarının davranışları bu iç çocuğu hatırlattığı için onlara acı verir ve savunucu mekanizmalara baş vururlar.

Önümüzdeki yazıda utanç kaynaklarından bir diğerini, "terkedilme" yi inceleyeceğiz.

**Özbenliğini
geliştirebilmek
için
her çocuğun
bir modele,
örnek alacağı
bir insana
gereksinmesi
vardır.**

Ders Geçme ve Kredi Sisteminde Öğretmenin Rolü

Prof.Dr. Yıldız KUZGUN

Ankara Ün. Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi

Çağdaş toplumlarda meslek ve iş çeşitleri giderek artmaktadır.

Ülkemizde 1950'li yılların başından beri, ortaöğretimde programların çeşitlendirilmesi ve bu yolla öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına daha uygun bir eğitim uygulamasına geçilmesi gereği eğitim çevrelerinde tartışılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının oldukça acele bir kararı ile ortaöğretimde ders geçme ve kredi sisteminin uygulanmasına başlanması, uzun zamandır arzu

edilen "çok amaçlı lise" eğitiminin gerçekleşmesi için atılmış önemli bir adım sayılabilir. Bu uygulamanın başarıya ulaşması kuşkusuz zaman alacaktır, çünkü: bunun için bir çok alt yapı hizmetlerinin tamamlanması gereklidir. Bunların başında bu sistemin temelinde yer alan ilkelerin öğretmenler, veliler ve öğrenciler tarafından anlaşılması ve benimsenmesi gelmektedir.

Ders geçme ve kredi uygulaması, bireysel farkların tanınması ve geliştirilmesi gerektiği ilkesine dayanır. Çağdaş eğitim uygulamalarında bireyler arasındaki farkların törpülenmesine değil daha da keskinleştirilmesine özen

gösterilir. Her bireyin özünü gerçekleştirmeye ihtiyacı vardır ve bu ihtiyacı karşılayacak eğitim ortamları yaratmak bireylere "saygılı" olmak demektir. Demokratik toplumlarda sadece seçkin, üstün nitelikli bireylerin değil, her bireyin önemi ve değeri vardır. Her birey kapasitesinin elverdiği ölçüde gelişme olanağı bulabilmeli ve toplumda yerini alabilmelidir.

Çağdaş toplumlarda meslek ve iş çeşitleri giderek artmaktadır. Günümüzde karmaşık toplum yaşamına uyabilmek için, bir kimse- nin çok çeşitli beceriler edinmesi gerekmektedir. O halde, örgün eğitim; bir yandan bireylerde ortak davranışlar oluşturmak amacı ile onlara, tüm gizli güçlerini geliştirmeye temel vatandaşlık bilgisi ve toplumsal yaşam için gerekli davranışları kazandırmak, öte yandan bireylere, en güçlü oldukları alanda en üst düzeye kadar gelişmeleri için gerekli her türlü olanağı sağlamak durumundadır.

Genel lisenin amacı, öğrencilerine genel kültür kazandırmak ve yükseköğrenime hazırlamaktır. Meslek liselerinin amacı ise öğrencilere belli bir meslek kazandırmaktır. Ancak, genel lise eğitimi gören bireylerin pek azı üniversiteye girebilmektedir. Üniversiteye giriş sınavlarında başarılı olamayanlar bir kaç yıl özel ders alarak sınavlara girmekte, başarılı olamayınca özel bir beceri sahibi olamadan çalışma hayatına atılmaktadırlar. Öte yandan, meslek liselerinde okuyan gençlerin, az da olsa bir kısmı yüksek öğretim görmek için gerekli yetenek düzeyine sahip olduklarını,

giriş sınavlarındaki başarıları ile kanıtlamaktadırlar.

Bu durumda, akademik eğitim görmesi gereken bireylerle meslek eğitimi görmesi gereken bireylerin daha isabetle ayrılması, yanlış yönelmeler söz konusu olduğunda yatay geçişlerle hataların düzeltilmeye çalışılması gerekmektedir. Bu işlemlerin sağlıklı olarak yapılabilmesi, öğrencilerin yetenek ve ilgilerinin doğru teşhis edilmesine bağlıdır.

Yeni Uygulamada Öğretmenin Rolü

Ders geçme sisteminin uygulanmasında öğretmenlere önemli görevler düşmektedirler. Öğrencinin şu ya da bu programı veya dersi seçme veya seçmeme kararını isabetle verebilmesi için o programda veya derste ne derece başarılı olabileceği hakkında bir fikir sahibi olması gereklidir. Bu konuda öğretmenlerinin kanaatleri kendisine

Ders geçme sisteminin uygulanmasında öğretmenlere önemli görevler düşmektedir.

Sadece ders notlarına bakarak öğrencileri belli alanlara veya derslere yönlendirmek hatalı olabilir.

bilmesi için belli bir zaman biriminde ve belli bir ortamda hangi özelliği gözleyeceğini belirlemesi gereklidir. Örneğin, bir yazılı sınavda öğrencilerinin başarı düzeylerini belirlerken öğretmenin sorulan soruya verdikleri cevapları çok değişik açılardan değerlendirmesi mümkündür. Bir soruya öğrencilerin verdikleri cevaplar arasında çeşitli yönlerden farklar olabilir. Cevapta yer alan fikirlerin ifadesi, sıralanışı, kavramların örneklendirilişindeki yaratıcılık, örneğin kavramla bağlantısı ve yazının genel düzeni öğrencilerin bir çok yetenekleri hakkında ipucu verebilir. Bir yazılı sınavda, iki öğrenci aynı notu alabilir ama biri sorulardan sadece birini, üst düzeyde zihinsel becerilerini ortaya koyarak cevaplamış ve notu bu tek sorudan almış,

diğeri üç ya da beş soruya, daha düşük düzeyde zihinsel becerilerle verdiği yarım, eksik cevaplarla almış olabilir. Bu bakımdan, sadece ders notlarına bakarak öğrencileri belli alanlara veya derslere yönlendirmek hatalı olabilir. Aslında öğretmenler ders notlarına yansımayan kanaatlerini öğretmenler odasında veya kurullarda birbirleri ile paylaşmaktadırlar. Ancak bunu çok başarılı veya başarısız öğrenciler için yapmaktadırlar. Oysa bu işlemlerin bütün öğrenciler için, daha sistemli ve sürekli olarak yapılması gerekmektedir. Aşağıda, bir öğrencinin, her hangi bir derse ilişkin yeteneğini ve ilgisini değerlendirmede yararlanılabilecek iki ayrı ölçüt listesi verilmiştir.

Bir öğrencinin, her bir dersin öğretmeni tarafından bu ölçütler yönünden değerlendirilmesi mümkündür. Değerlendirmede her bir ölçüt için 1'den 5'e veya 10'a kadar puan verilebilir. Bir grup öğrencinin akademik danışmanlığını yapan

ışık tutacaktır. Bilindiği gibi, dersler ve ders dışı etkinlikler hem yeteneklerin tanınması hem de geliştirilmesi için çok elverişli ortamlardır. Öğretmenler öğrencilerini çeşitli akademik faaliyet ortamlarında gözleme olanaklarına sahiptirler. Öğretmenlerin bazen sistemli ama çok kere gelişmiş güzel gözlem yolu ile, öğrencileri hakkında edindikleri izlenimler, dönem sonlarında kanaat notu halinde ifade edilmektedir. Bazen öğretmen, gerektiğinde öğrencisine, hakkında edindiği izlenimleri de iletmektedir. Ancak bunun sürekli ve sistemli olarak yapıldığı söylenemez.

Ders geçme ve kredi sisteminin başarı ile uygulanabilmesi için yapılacak işlemlerden biri de öğretmenlerin öğrencilerini daha sistemli olarak gözlemlenmeleri ve bu yolla edindikleri izlenimleri onlara iletmeleleridir.

Öğretmenin iyi bir gözlem yapı-

Öğrencilerin ders veya program seçimine yardımcı olabilmek için, onun geleceğe ilişkin planlarını bilmek ya da gelecekte seçeceği mesleği belirlemesine yardımcı olmak gereklidir.

bir "danışman öğretmen" in aşağıda verilen ölçütler (veya benzerleri) açısından, her bir öğrenci hakkında çeşitli öğretmenlerin kanaatlerini toplaması mümkündür. Bir ders ile ilgili olarak, birden fazla öğretmenin kanaati elde edilmişse, ortalaması alınabilir.

Yukarıda örneği verilen veya benzerleri üretilebilecek olan ölçütler yönünden her öğrencinin arkadaşları tarafından da değerlendirilmesi mümkündür. Önemli olan, bir öğrenci hakkında, elden geldiği kadar çok kişinin değerlendirmesine başvurmaktır. Böylece, kişisel yanlılık faktörünün etkisini azaltmak mümkün olabilir. Bir öğrenci hakkında ne kadar çok kişinin yargısına başvurulursa gerçeğe o ölçüde yaklaşmak mümkün olabilir. Daha sonra öğrencinin, her bir ölçüt ile ilgili olarak öğretmenleri, arkadaşları tarafından nasıl değerlendirildiğini ona iletmekle, onun kendisini daha iyi tanımasına yardımcı olunabilir.

ÖĞRETMENLERİN BİLGİ VERME HİZMETLERİNDE ROLÜ

Bir öğretmenin, danışmanlığını yaptığı öğrencilerin ders, program veya meslek seçimine yardımcı olabilmesi için, öğrencilerine bu

□ Başarıyı Değerlendirmede Göz Önüne Alınabilecek Ölçütler

- ① Konu ile ilgili terimleri, tarihleri, tanımları belleylebilme.
- ② Daha önce bilinen bir kavram veya olgunun, yeni öğrenilen bir kavram veya olgu ile ilişkisini kurabilme.
- ③ Belli bir olayın artması veya azalması ile olabilecek gelişmeleri tahmin etme.
- ④ Bir kavramı örneklendirebilme.
- ⑤ Bir konu alanında öğrenilen bir kuralı veya bir ilişkiyi kullanarak günlük yaşamdaki bir problemi çözebilme.
- ⑥ Daha önce benzerleri sınavta çözülmüş veya tartışılmış sosyal veya doğal bir problemi çözebilme.
- ⑦ Daha önce benzerinin çözümü öğrenilmemiş bir problemi, bilinen ilkeleri kullanarak çözebilme.
- ⑧ Bir olayın nedenlerini analiz edebilme.
- ⑨ Özgün fikirler ortaya atabilme.
- ⑩ Bir olayın sonuçlarını tahmin edebilme.

□ Bir Ders Karşı İlgili Değerlendirmede Göz Önüne Alınabilecek İlkeler.

- ① Derste anlamadığı bir kısmın yerinden anlatılmasını isteme.
- ② Bir derste anlatılan konu hakkında daha ayrıntılı bilgi isteme.
- ③ Ödevleri zamanında hazırlama.
- ④ Ödevlere özen gösterme.
- ⑤ Derste tartışma konusu ortaya atma.
- ⑥ Tartışmalara katılma.
- ⑦ Ders kitabı dışında başka kaynaklara da başvurma.
- ⑧ Öğretmenin eksikliğini veya hatasını farkedebilme.
- ⑨ Ders materyalini yanında bulundurma ve derse hazırlıklı gelme.
- ⑩ Derste önemli noktaları kaydetme.

konudaki seçenekler hakkında bilgi vermesi gerekmektedir. Bunun için öncelikle okulda açılan zorunlu ve seçimli derslerin içeriklerini, ödev, sınav v.b. gereklerini, derse devamsızlık sınırını açıklayan broşürler hazırlanmalıdır. Ders geçme ve kredi sistemi uygulaması, bir

Öğrencileri meslek incelemelerine güdülemek için "meslek kulüpleri" oluşturulabilir.

öğrencinin, ihtiyacı olduğu, ilgi ve yeteneklerine uygun bulunduğu takdirde, başka okullardan da ders alabilmesi olanağı getirmektedir. Bu bakımdan, çevredeki diğer genel liselerin veya meslek liselerinin hazırladıkları ders tanıtım broşürlerini de edinerek, öğrencilere çok geniş bir ders seçeneği sunmak mümkün olabilir.

Öğrencilerin ders veya program seçimine yardımcı olabilmek için, onun geleceğe ilişkin planlarını bilmek ya da gelecekte seçeceği mesleği belirlemesine yardımcı olmak gereklidir. Bunun için yapılması gereken yardımların başında, üst eğitim kurumları, meslekler ve iş olanakları hakkında bilgi vermek gelmektedir. Ülkemizde meslekler ve programlar hakkında bilgi verici kaynaklar çok az olup, mevcutlar da genellikle yüksek öğretim programları ve bunlarla ilgili meslekleri tanıtıcı yayınlardır. Bu durumda, liseyi bitirdikten sonra veya bitir-

meden çalışma hayatına atılacak öğrencilere açık işler ve meslek olanakları hakkında bilgi toplamak gerekmektedir. Bunlar aslında rehber öğretmenlerin görevleridir. Ancak okulda rehber öğretmen yoksa, bilgi toplama işlerini öğrencilerin bizzat yapmaları için onları örgütlemek mümkündür. Ders, program ve meslek seçme kararını öğrencinin kendisi vereceği için, sorumluluk da öğrenciye ait olmalıdır. Bu bakımdan meslekler ve iş olanakları hakkında bilgi toplama çalışmalarında öğrenciler aktif rol almalarıdır. Bu hem ekonomik hem de öğrencilerin motivasyonunu canlı tutan bir yoldur. Öğrenciler çevrede okulun mezunlarını istihdam eden iş yerlerini, eski mezunların girdikleri işleri inceleyebilirler, bunun için meslek üyeleri ile konuşabilirler, iş yerlerinde çalışmalarını gözleyebilirler. Meslekleri tanıtıcı yayınları, resim, afiş ve posterleri derleyebilirler, hazırladıkları raporu sınıfta sunabilirler. Danışman öğretmenler incelenecek meslekleri saptayıp öğrenciler arasında pay edebilirler. Böylece kısa zamanda çok sayıda mesleği incelemek mümkün olabilir. Hazırlanan inceleme raporları ile bir arşiv oluşturulabilir. Meslek incelemelerinde, özellikle mesleğin icrası için gerekli bilgi ve beceriler saptanmalı ve ileride bu mesleğe yönelmeyi düşünen öğrenciler, meslek için gerekli bilgi ve becerileri kazandıran derslere yönlendirilmelidirler.

Öğrencileri meslek incelemelerine güdülemek için "meslek kulüpleri" oluşturulabilir. Kulüp, üyeleri öğrenciler arasında araştırmalar yaparak ortak eğilimleri, ihtiyaçları saptayabilirler ve üyelerini işe koşarak çevredeki olanakları araştırabilirler. Böylece okulda rehberlik konusu öğrenci merkezli ve öğrencilerin desteklediği faaliyetler olarak canlılık kazanabilir.

XIV. Millî Eğitim Şûrası ve Düşündürdükleri

Prof.Dr. Adil TÜRKOĞLU
Çukurova Ün. Eğitim Fak. Dekanı

XIV. Milli Eğitim Şûrası 27-29 Eylül 1993 günleri arasında eğitim yöneticiliği ve okul öncesi eğitim sorunlarına çözüm aramak amacıyla toplandı. Şûraya çağrılanlar yasa uyarınca öğretmenler, uzmanlar ve öğretim üyeleri idi. Sendikalar ve derneklerden yeterli temsilci çağrılmadığı eleştirildi. Şûraya 670 kişi çağrılmıştı.

Şûraya çağrılanlara telefonla eğitim yöneticiliği ve okul öncesi eğitim komisyonlarından hangisine girmek istedikleri soruldu. Alt komisyonların bildirilmemesi nedeniyle üyeler hangi komisyonda olduklarını ilk günde öğrendiler. Alt komisyonlarda ihtisas alanlarına hazırlıksız gelmesi nedeniyle üyeler alan dışı tartışmayı yeğlediler.

Şûra üyelerinin çoğu niçin çağrıldığıнын bilincinde değildi. Sürekli gündemi, çalışma biçimini eleştiriyorlar, önerilerde bulunmuyorlardı. Konular üzerinde hazırlıksız geldiği için konu dışında herşey konuşuldu, ama bir türlü sorunlar tartışılmadı.

Anaokullar ve kreşlerde zorunlu din dersi konulması önerildi. Anaokulu programları, çocuğun gelişimi ilkeleri mi bilinmiyordu. Yoksa her amaçla gruplar seslerini mi duyurmak istiyorlardı, anlaşılamadı. Sayın Milli Eğitim Bakanı eğitimin laik olması gerektiğini vurguladı.

Komisyon raporlarının tartışıldığı 29 Nisan çarşamba günü, söz alanlar raporlar üzerinde konuşmaktan çok hatıralarını tazelediler. Siyasi şovlar yapıldı. Sayın Eski Milli Eğitim Bakanı Avni Akyol, Öğretim Üyeleri Derneği Başkanı Prof. Dr. Altıntaş'ı azarlama gereğini hissetti. Sorunlar üzerinde konuşmadı, çözüm yolları önermedi. Politikacıların arkasına düşen öğretmenleri eleştirdi. Düşmemek için neler yapılması gerektiğini açıklamadı. Siyasi şovunu yaptı. Zamanında yaklaşık 40 bin öğretmen fazlalığı ve 40 bin öğretmen açığının nasıl çözümleneceğini açıklamadı. Volter'den, Yunus'dan örnekler verdi. Bugün ve yarın neler yapılması gerektiğini tartışmadı. Diğer konuşmacılar da Akyol'u iz-

*Tartışmayı,
bir konu
ya da sorun
üzerinde
katılanların
belli bir
amaca
yönelik
sistemli
konuşmaları
olarak
tanımlayabili-
riz.*

Öğretmenin amacı öğrencilerin eksiklerini göstererek, çözüm yollarını bulmaktır.

lediler. Tümüne yakını, konular dışında genel sorunlardan söz açtılar.

Niçin tartışmıyoruz, niçin dinlemiyoruz sorusunu düşündüm. İlkokuldan itibaren tartışma yönteminin okullarımıza girmemesi nedeniyle dinleme yöntemini de bilmememiz, sorunlara neden oluyordu. Nedir tartışma, nasıl yapılır?

Eğitim sistemimizde (tüm okullarda) düz anlatım (takrir) yöntemini kullanmaktadırlar. Yöntemin genel prensipleri kilisedeki papazların, camideki imamların görüşlerine dayanır. Papaz konuşur bireyler dinler, imam konuşur bireyler dinler.

Soru sorulmaz, yanıt verilmez. Öğretmen konuyu anlatır. Anlatım kesin ve süratlidir. Düzenli, belirli bilgi kazanmak için bu yöntem kullanılır. Bu yöntemle öğretmen, olaylar ve düşüncelerin bir panoramasını hazırlar. Yapılan bir araştırmaya göre okullarımızda en çok düz anlatım yönteminden yararlanılmaktadır.

Hiç tahtaya kalkmayan, konuşmayan öğrenciler bulunmaktadır. Bu nedenle herkes kendi konuştuğunun en doğru olduğunu kabul etmektedir. Sorunlar tartışılmakta, irdelenmemektedir.

Tartışma yöntemi nedir? Tartışmayı politikacılar demokrasinin gereği, sosyal psikologlar grup süreci, öğretmenler yöntemlerden biri olarak ele alır. Tartışmayı, bir konu ya da sorun üzerinde katılanların belli bir amaca yönelik sistemli konuşmaları olarak tanımlayabiliriz.

Öğrenciler yanlış yapmaktan, eksik konuşmaktan çekinmektedirler. Öğrenci doğru ve eksiksiz konuşursa, öğretmene gereksinim yoktur. Öğretmenin amacı öğrencilerin eksiklerini göstererek, çözüm yollarını bulmaktır.

Tartışmanın bir amacının olması, bir konudan diğerine geçerek zaman kaybedilmemesi gerekir. Konu tartışılır, sorun üzerinde değişik görüşler ileri sürülürse, sorun aydınlanır. Tartışma amaçsız olursa her konu tartışılır, esas konu tartışılmaz.

Tartışma grubu belli bir amacı paylaşan iki ya da daha çok insanlardır. Gruplar 5-10, 100, 200 kişi olabilir. Grupların büyüklüğü yöntemi etkiler.

Tartışmada grup lideri önemlidir, tartışmanın amacından sapmaması ve konunun dağılmaması için lidere gereksinim vardır. Grup lideri, dinleyen ama gerekli müdahaleyi yapandır. Lider, hiç tartışma yöntemi eğitimini almayan grup için daha da önemlidir.

Yukarıda tartışma yönteminin özelliklerine kısaca değinildi. Yapılan araştırmalar, okullarımızda tartışma yöntemine yer verilmediğini göstermektedir. Aynı araştırma öğretmenlerin % 90'nın tartışma yöntemine yer verilmesini istediklerini ortaya koymuştur. Bu, sorunun çözümünü kolaylaştırmaktadır.

Tartışma yöntemi okullarımızda uygulansaydı, T.B.M.M. daha verimli çalışırdı. XIV. Milli Eğitim Şurasında her konu değil de eğitim yöneticiliği ve okul öncesi eğitim tartışılırdı.

KAYNAKLAR

1. OĞUZKAN, A. Ferhan (1989). Orta Dereceli Okullarda Öğretim. Ankara, Emel Matbaası.
2. ÜN, Kamile., DEMİREL, Özcan, (1987). Eğitim terimleri-Ankara, Şafak Matbaası.
3. ÖZOĞLU, Süleyman (1973). Liselerde Sosyal Bilimler Öğretimi, Ankara. A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayını.

Yapılan araştırmalar, okullarımızda tartışma yöntemine yer verilmediğini göstermektedir.

İstanbul Emniyet Müdürü,

Necdet MENZİR ile Söyleşi;

"GÜVENLİK VE EĞİTİM"

İlhami FİNDİKÇİ

Sayın Menzir, çok yoğun bir çalışma temposunuz var, biliyorum. Zaman ayırdığınız için öncelikle teşekkür etmek istiyorum. Bilindiği gibi güvenlik insan yaşamının en önemli yönlerinden birisi. Yine güvenlik insanın yeme içme gibi temel ihtiyaçları arasında yer alıyor. Bu temel ihtiyacın giderilmesi, hemen her çağda bir toplumsal organizasyon gerektirmiştir. Günümüz modern toplumlarında da gerek bireylerin ve kurumların gerekse toplumların güvenliklerinin sağlanması amacıyla yaygın bir güvenlik ağı geliştirildiği ve bunun bir sektör olarak geliştiği görülmektedir.

Efendim, öncelikle ülkemizdeki emniyet hizmetlerinin yönetsel yapısını kısaca özetleyerek Emniyet Müdürlüğü ve çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz ?

Türkiye'de emniyet ve asayişin sağlanmasında bir nevi İçişleri Bakanlığı sorumludur. İçişleri Bakanlığı da bunu Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı birimleri aracılığıyla yürütüyor. Bilindiği gibi Jandarma Genel Komutanlığı, daha çok kırsal kesimlerde güvenliğin sağlanmasıyla

ilgileniyor. Sahil Güvenlik Komutanlığı ise denizlerde meydana gelen suçlarla ilgileniyor. Emniyet Genel Müdürlüğü geniş bir teşkilat. Her ilde Emniyet Müdürlüğü buna bağlı İlçe Emniyet Müdürlüğü biçiminde bir yapılanma mevcuttur. Bilindiği gibi semt karakolları da ilgili İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne bağlıdır.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü, büyük bir organizasyon. Emniyet hizmetleri sınıfında yaklaşık 18850 emniyet müdürü, emniyet amiri, baş komiser, komiser, komiser yardımcısı, polis memuru kadrosu var. Bunun yanında 3400 civarında bekçi, yardımcı hizmetli ve diğer teknik elemanlar, doktor, kimyager ve teknisyen kadrosu var. Yaklaşık 22 bin kişinin içinde yer aldığı bir organizasyon. Emniyet müdürlüğü, kendi içinde şubelere bölünüyor. Bunun yanında her ilçede İlçe Emniyet Müdürlükleri kuruldu. Bunlar daha önce Emniyet Amirlikleriydi. İlçe Emniyet Müdürlükleri kendi sorumluluk bölgelerindeki işleri yürütüyorlar. Ancak, bazı güvenlik hizmetleri var ki onların merkezden görülmesi gerekiyor. Ehliyet almak, araç alıp-satmak, silah ruhsatlarının büyük bölümü gibi işler daha önce merkezin işleri olmasına karşılık, hizmeti vatandaşlara daha ya-

kınlaştırmak amacıyla ilçelere devredildi. Böylece vatandaş, güvenlikle ilgili birçok işlemini kendi bölgesinde halledabiliyor. Yine şehir içi trafiğin düzenlenmesi ile ilgili bazı işleri ilçelere devrettik. Bunların dışında ilçelerden yürütmeyen, bütünlük arz eden çeşitli toplumsal olaylar, E-5, TEM, sahil yolunun güvenliği gibi işler, merkez tarafından yürütülüyor. Terörle mücadele konusunda ilçelerde de ilgili bürolar kuruldu. Ancak bazı olaylarda özellikle büyük operasyonlarda merkezden yönetim gerekiyor.

Gelecekte, belirttiğim hizmetlerin de aşama aşama ilçelere devredilmesi yararlı olacaktır. Böylece Emniyet Müdürlüğü, hizmetleri plânlayan, organize eden, fikir üreten, olayların bilimsel incelemelerini yapan, alanımızla ilgili yeni bilgi ve gelişmeleri yakından izleyen ve uygulamacılara bu bilgileri en kısa zamanda ileten bir yapıya kavuşabilir.

Bunları duymak beni mutlu etti. Çünkü anladığım kadarıyla merkezi yapılanma modelinden merkezkaç bir yönetim yapısına doğru bir yönelme var. Birçok hizmetlerin kendi yerel bölgesinde tamamlanabilmesi büyük rahatlık sağlamaktadır. Emniyet hizmetlerinde yerel yönetim anlayışının güçlendirilmesi ve daha dinamik bir merkezi yapı modeline yönelik çalışmalar başarılı sonuçlar verecektir. Nitekim günümüzde modern yönetim yaklaşımı da tüm işlemlerin merkezden halledilmesi yerine, görev ve yetkilerin mümkün olduğunca aktarıldığı dinamik bir merkez modelini öngörmektedir. Efendim diğer bir sorum, dergimizin hedef kırtasiyle yakından ilgili. Emniyet hizmetleri içinde anneler-babalar, öğretmenler ve özellikle öğrencilere yönelik hizmetlerinizden ve bu konudaki düşüncelerinizden söz eder misiniz?

Her şey ailede başlar. Ailenin yapısı sağlam ve çocuklarla anne-babalar arasında olumlu bir iletişim varsa gelecekte bu çocuk ya da çocuklar topluma yararlı bireyler olarak yaşamlarını sürdürürler. Diğer yandan aile hem vicdanen hem de hukuken çocuklarını belirli bir yaşa kadar korumak durumundadır.

Türk ailesi dünyada örnek gösterilebilecek bir ailedir. Bırakın çocuğun belirli bir yaşa gelmesi, yetişkin birer insan olmaları durumunda bile aile ilişkileri kuvvetli bir biçimde yürütülmektedir. Bundan dolayıdır ki yapılan incelemelere göre dünyada en az suç işlenen ülkelerden birisi bizim ülkemizdir. Bunda, aile yapımız gelenek, görenek, örf ve adetlerimizin çok büyük etkisi var.

Dünyanın İstanbul gibi büyük kentleri karşılaştırıldığında, İstanbul'un suç işleme oranı bakımından oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bugün New York'a gittiğinizde size "şu saatte şu sokağa girmeyin" ya da "şu kadardan fazla para bulundurmayın" gibi tenbihler yapılır. Gerek tüm ülkemizdeki gerekse İstanbul'daki her sokağa rahatlıkla girebilirsiniz. Her yerde ekiplerimiz vardır. Bu durum emniyet ve asayiş hizmetlerinin yanı sıra sağlam bir aile yapısına sahip olmamızdan da kaynaklanmaktadır.

Örneğin, bugün dünyanın başına musallat olan bir uyuşturucu belası vardır. Türkiye'de uyuşturucu kullanımı son derece azdır. Uyuşturucu ticareti ve kaçakçılığı ile uğraşanlar vardır ama batı ülkelerindeki gibi yaygın bir kullanım yoktur. Bunda da aile yapımızın güçlü oluşu etkilidir. Şu halde gerek bireysel gerekse toplum-

sal güvenliğin sağlanmasında temel ailede atılmaktadır ve bu açıdan ülkemiz çok şanslıdır.

Aileden hemen sonra ikinci basamak olarak öğretmenlerin önemi çok büyüktür. Çocuğun hayatında öğretmenlerin önemi bilinen bir gerçektir. O halde öğretmenlerimize de büyük görevler düşmektedir.

Çok basit olarak bir trafik eğitimi olayı var. Hem aileleri hem de öğretmenleri yakından ilgilendiriyor. Gerek anne-baba gerekse öğretmenler öncelikle kendileri kurallara uyarak model olmalıdırlar. Bu konularda çocukları bilgilendirmelidirler. Hemen bütün anne-babalar küçük çocukların ön koltuklara oturtulmaması gerektiğini bildikleri halde bu basit hata çoğunlukla yapılıyor. Yine İstanbul'da araba sahibi olan aile sayısı gün geçtikçe artıyor. Gencin araba kullanmayı öğrenmesi sürecinde özellikle anne-babanın hata yapmaması gereklidir. Hergün,

Sayın Menzir, bilindiği gibi dünyada bilgi büyük bir hızla artıyor ve teknoloji neredeyse hergün yeni ufuklar sunuyor. Diğer yandan bilimsel araştırmaya dayanan "bilgi" hemen her etkinliğin en önemli yönünü oluşturuyor. Ayrıca yaşam boyu eğitim anlayışı önemini giderek daha çok hissettiriyor. Böylesine hızla değişen bir dünyada emniyet hizmetlerinin eksiksiz ve özellikle bilimsel esaslara göre yapılabilmesi için çalışmalarınız var mı? Bazı batı ülkelerinde halka yönelik güvenlik eğitimi çalışmalarının da oldukça başarılı sonuçlar verdiği bilinmektedir. Bu yöndeki çalışmalarınızdan biraz söz eder misiniz. Örneğin bir çalışmamız sırasında Küçükçekmece'de öğrencilere yönelik güvenlik eğitim seminerleri yapıldığını ve katılan öğrencilerin oldukça yararlandıklarını öğrendik.

çok küçük hataların açtığı sonuçları görüyoruz, yaşıyoruz.

Son derecede önemli bir konu. Okullar açıldığında Trakya ve Anadolu yakasında olmak üzere iki toplantı yaptık. İlçe Milli Eğitim Müdürleri, benim Müdür Yardımcılarım ve İlçe Emniyet Müdürleri de bu toplantıya katıldılar.

Bu toplantıda, her bölgede özellikle öğrencileri güvenlik açısından rahatsız eden konular görüldü. Ayrıca bu anlamda sık sık bir araya gelmesinin yararlı olacağı ortaya çıktı. Bu konularda okul, öğretmenler ve bizlerin neler yapabileceği tartışıldı. Çeşitli önlemler alındı.

Diğer yandan, sözünü ettiğimiz halka yönelik güvenlik eğitimi çalışmalarını ve diğer tüm çalışmalarımızda rehberlik edecek akademik bir birime ihtiyaç vardır. Bugün dünyada polis bilimleri akademisi ya da güvenlik enstitüleri kurulmaktadır. Bizim de bunu mutlaka kurmamız gerekiyor. Bu amaçla İstanbul Üniversitesi ile iletişim kurduk. Çünkü, bu güvenlik düzeninin bilimsel olarak incelenmesi, uygulamalara yol gösterilmesi, yasaların en iyi biçimde hazırlanması, hakim ve savcılarının en iyi şekilde yetiştirilmesi ve benzeri hizmetler için böyle bir birim yararlı olacaktır. Üniversite bünyesindeki böyle bir birim dünyadaki ilgili gelişmeleri de yakından izleyerek uygulamacılara aktarabilecektir. Yine suçlar, suçlular bilimsel açıdan incelenebilir. Psikologlar, sosyal bilimciler, davranış bilimcileri, eğitimciler, hekimler, bu birimde bir araya gelerek bu olayları inceleyebilirler.

Teklifimiz YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığı'ndan geçti. Sanıyorum önümüzdeki dönemde İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi bünyesinde Güvenlik Bilimleri Enstitüsü kurulacaktır. Suç, artık milli olmaktan çıkmış uluslararası bir boyut kazanmıştır. Teknoloji ve modern haberleşmenin sağladığı olanaklardan yararlanılarak çeşitli araştırmalar yapılabilir. Diğer yandan toplumun koruması yönünde yine bilimsel çalışmaların yapılması söz konusu olacaktır. Böylece güvenlik hizmetlerine ilişkin uygulamaların bilimsel temellere dayandırılması ve teknolojinin olanaklarından yararlanılması sağlanacaktır. Tabii bu birim, doğrudan halka yönelik çalışmalar konusunda da yol gösterecektir. Bununla birlikte bizim halen yürüttüğümüz toplumu bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar vardır. Biraz önce sözünü ettiğim okullarla ilgili toplantılar, yararlı sonuçlar verdi.

Bu arada hemen bir şey eklemek istiyorum, izin verirsiniz. Son zamanlarda vatandaşların polise yönelik daha olumlu bir tutum geliştirdiğini gözliyoruz. Acaba vatandaşın zihnindeki karakol imajının daha olumlu hale getirilmesi için çalışmalarınız var mı ?

Geçen seneden beri bazı ilçelerde vatandaşlarımızı bazı salonlara davet ederek bir araya geldik. Bu toplantılara o yöredeki vatandaşımız karakoldaki memurlarımız yöneticiler ve bizler katıldık. Hep birlikte sorunları birinci ağızdan doğrudan vatandaşlardan dinledik. Bunların büyük yararları oluyor. Ayrıca karakollara yönelik yoğun bir çalışma temposu içindeyiz. Karakolları, sadece suç işlendiğinde değil, vatandaşın istediği zaman gidebileceği bir yer haline getirmeye çalışıyoruz. Tabi, polis memurumuza yönelik beklentilerimizde de gerçekçi olmak durumundayız. Memurumuz, belirli bir sosyo-ekonomik ve kültürel düzeye sahiptir. Bu açıdan polis memurunu ve aile yapısını tanımak gereklidir.

Bizim işimizde moral çok önemlidir. Tüm vatandaşlarımızın ve özellikle öğrencilerimizin, polisimize moral vermesini istiyorum. Görevi

için canını ortaya koyan memurumuz için bir "günaydın" ya da "iyi günler memur bey" demenin büyük önemi vardır.

Yine görüntü ve işleyiş olarak da karakollarımıza modern bir biçim vermeye çalışıyoruz. Yıpranmış binaları elden geçiriyoruz. Çalışmalarımızda bilgisayar kullanımını yaygınlaştırmaya çalışıyoruz. Özellikle belirtmek istiyorum: bu çalışmalarımızda vatandaşlarımızın maddi ve manevi büyük destekleri var. Şu anda İstanbul'da vatandaşların 150 milyar liraya yakın katkısıyla yapılan İlçe Emniyet Müdürlüğü ve karakol binaları var. Bir kısmını hizmete açtık.

Diğer yandan halkımız terör konusunda bize büyük bir destek vermiştir. Olayların üzerine ciddi bir biçimde gitmemizde vatandaştan aldığımız destek ve moralin büyük etkisi vardır. Vatandaşa en iyi hizmeti verebilmek için polisimizi modern teknolojik araç gereçlerle donatmaya çalışıyoruz.

Polis vatandaş ilişkileri açısından çok önemli bir konuyada değinmek istiyorum. Toplumumuzda kısa yoldan başarılı olmak, zengin olmak, ünlü olmak, en önemlisi çalışmadan kazanmak gibi bir anlayışın yaygınlaşmasına izin vermemiz gerekir. Bunun için yine başta söylediklerimizin önemi büyük. Bu konuda annebabalara öğretmenlere büyük görevler düştüğünü tekrar belirtmek isterim.

Verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederim.

Bebeğinizle Geceyi Huzurlu Geçirebilirsiniz

Bebekleri akşam karanlığından sabaha kadar uyuyan sadece birkaç şanslı aile vardır.

Uykusuz bir gecenin ardından çoğumuz birşeyler yapacak gücü bulamayız.

Üç çocuğuyla birlikte geceyi uykusuz geçiren bir annenin aşırı yorgunluğu, bu duruma iyi bir örnektir. Bu tür sorunları olan, kısaca aşırı yorgun aileler için çeşitli öneriler geliştirildi.

Yorgunluk, yeni bebekleri olan ailelerin önemli bir gerçeğidir. Fakat küçük bebeklerle yaşarken 8 saatlik aralıksız bir uyku için duyulan özlemin farkına varılmadığı, bilinen bir gerçektir. Sürekli uykusuzluk, doğal olarak sinirlilik ve gerginlik yaratır. Yeni anne-baba olmuş birçok kişi, kendilerini çoğu zaman yorgunluğa feda ederler ve bu durumu anne-baba olmanın doğal bir sonucu olarak kabullenirler. Çocuğunuz, uzun zamandır her gece 3-4 saat uyuyor ve bu durum sizde sürekli bir yorgunluğa neden oluyorsa aşağıdaki öneriler bu zorluğu aşmanızda yardım edecektir.

1- Her şeyden önce uyku problemine önem verin. Uyku süresi kişiden kişiye değişmesine rağmen her-

kesin uykuya ihtiyacı vardır. Önemli olan uyku süreniz değil yeterli düzeyde uyku alıp almadığınızdır.

İlk birkaç ay için küçük bebeğiniz saat ayarlamasında size ihtiyaç duyar. Bu ihmale gelecek bir durum değildir. Bu yüzden yorgunluk kaçınılmazdır. Fakat bu durum sizi hasta etse de sessiz bir şekilde tahammül etmelisiniz anlamına gelmez. İhtiyaçlarınızı ihmal etmeyin. Bu alışma dönemini rahatlıkla atlatmak için desteğe ve yardıma ihtiyacınız olabilir. Bunun için eşinizle konuşun. Diğer yandan bu konuda deneyimli ailelerin ve sağlık kuruluşlarının yardımına baş vurabilirsiniz.

Bebeğin duygusal gelişimi açısından son derecede önemli olan ten temasının gerekliliğini unutmayınız. Geceleyin gözünüz kapalı onu beslemeyin. Bebeğinizle konuşun. Ona dokunun ve sıcaklığını hissedin.

2- Bebeğinizin uyku modelini anlamaya çalışın. Kendinizi dinlendirmenin yollarını bulmaya başlamadan önce bebeğinizin uyku modelini keşfetmek durumundasınız. İlk iki ay, bir düze-

nin yerleştirilmesi için çok erkendir. Birçok bebek ilk yılları boyunca beslenme ve uyku alışkanlığı bakımından tam bir düzensizlik içindedir. Bununla birlikte bebekler, ilk 3 ayda 24 saatin ortalama 17 saatini uyku ile geçirirler. 24 saatlik zaman dilimi içinde bu 17 saat, 5-7 saatlik aralıklara bölünür.

3- 4 aylık bir bebek, bir gün boyunca genellikle 5 saat, gece ise 10 saat kadar uyur.

Bu uyku zamanı 4-5 saatlik periyodlara bölünür. Bu aşamada bebek, geç saatte beslendiğinde sabaha kadar uyuyabilir. Siz de bu arada kendinize dinlenme şansı verin. 6 aylıkken gece uyuması artacaktır ve gündüz uykusunu belkide sabah ve öğleden sonra 1-2 saat şekerleme yaptığı için redde-

cektir. 3-6 ay arasındaki çoğu bebek, uzun dilimli ve kuvvetli uyku modelini edinmiştir.

Açıkça hedefimiz gece boyunca uyuması için bebeği alıştırmaktır. Bebeğiniz açlığın dışındaki nedenlerle düzenli uyuyamıyorsa, ilgili kişi ya da kurumlara danışmalısınız.

Mademki bebeğiniz gece yemek istiyor (meme veya biberon), o halde gece için bebeğin yiyeceklerini önceden hazırlayın. Bebeğinizin gece beslenmesini gerek siz gerekse bebeğiniz için mümkün olan en kısa sürede gerçekleştirmesini sağlamalısınız. Bebeğin yatağı, sizin yatağınızın yanında olmalıdır. Böylece kalkmadan onu yanınıza alabilirsiniz. Yatmadan önce herşeyin elinizin altında olup olmadığından emin olun. Erkenden başlayarak bebeğinize gündüz ve gece farkını öğretmeniz en iyi yol yoldur. Bunun için özellikle gece beslenmesi sırasında sessizliği sağlayınız ve beslenme işi bitince onu yatağına koyunuz.

Bu arada bebeğin duygusal gelişimi açısından son derecede önemli olan ten temasının gerekliliğini unutmayınız. Geceleyin gözünüz kapalı onu beslemeyin. Bebeğinizle konuşun. Ona dokunun ve sıcaklığını hissedin.

4-Eşinizi de işin içine katmalısınız. Bebeğinizi biberonla besliyorsanız, bu konuda eşiniz de devreye girebilir. Böylece bazı geceler dinlenebilirsiniz. Sorumluluk paylaşımı ideal olanıdır. Fakat bu mümkün değilse, pazardan per-

sembeye kadar bebeğinizi besleme görevini siz, hafta sonları ise bu görevi eşiniz üstlenebilir. Haftada en az iki gece dinlenin. Bu gecelerde sabaha kadar hiç kalkmak zorunda olmadığınızı bilmek, size rahatlık verecektir.

Elbette kendiniz bu beslenme işiyle doğrudan ilgiliyseniz veya eşiniz düzenli bir işte çalışmıyorsa bu yöntem yürümeyecektir. Eğer meme veriyorsanız, beslenme olayını paylaşma tam olarak gerçekleşmez. Ancak, bebeği kucağa alma, altını değiştirme, tekrar yerine koyma işlerinde eşiniz size yardımcı olabilir.

5- Beslenme sürelerini dinlenme süresi olarak değerlendirin. Mümkün olduğu ölçüde bebeğinizi, beslerken diğer çocuğunuzla ilgilenmek gibi başka bir iş yapmamaya özen gösterin. Bu beslenme sürelerini, ayaklarınızı uzatarak, iskemlede ya da yataкта oturarak kullanmaya çalışın.

6- Bebeğinizle birlikte şekerleme yapın. Bazen büyük bebekler anneden ayrılmaktan hoşlanmazlar. Çocuğunuz uyumuyordur çünkü; ayakta olduğunuzu ve birşeyler yaptığınızı bilir. Gün boyunca bir saat veya daha fazla süre için onunla uyuyun. Sizinle olduğunda çocuğunuzun uyuduğunu göreceksiniz. Böylece size de dinlenme şansı verir.

7- Bebeğiniz uyuduğunda siz de uyuyabilirsiniz. Bebekleri olan annelerin kazanmaları gereken önemli alışkanlıklardan birisi de günlük rutin içinde dinlenmeyi öğrenmektir. Örneğin ihtiyacı varsa anne günün herhangi bir saatinde uyuyabilir. Bunun için bebeğin uyuduğu zamanlar tercih edilebilir. Zamanında uyanamama endişesi varsa çalar saat kullanılabilir.

8- Sessiz geçirebileceğiniz bir saat olmalıdır. Eğer çocuğunuz gün boyunca uyumayı reddediyorsa hergünün belli bir zamanda sessiz bir saat geçirmek için çaba gösterin. Be-

lirli bir süre için siz ayaklarınızı uzatın, bebeğiniz kendi kendine vakit geçirmeye alışsın. Bu, orada olduğunuz sürece bebeğinizin alışabileceği bir durumdur.

9- Kendinize ait boş bir zamanınız olmalıdır. Tek başınıza iseniz ya da eşiniz gece yardım edemiyorsa bir yakınınız ya da arkadaşınızdan yardım isteyebilirsiniz. Mümkünse haftada bir geceyi kendinize ayırın. Uykuya dalabilmek için kendinize bir şans verin.

10- Kimi günlük işleri rededin. Çoğu anneler, bebekleri uyuduğunda ev işlerini yetiştirmek için gereksiz bir telaşa kapılırlar. Bu durum hem gerekli hem de doğru değildir. Bazı temel ve önemli işlerinizi yapın, ancak unutmayın ki bazı ev işleri bekleyebilir. Ev işlerinizi, bebeğiniz olmadığı zamanki gibi yapamayacağınızı bilmelisiniz. Önceliğiniz, bebeğinize gereken dikkati göstermektir. Diğer yandan kendi kişisel ihtiyaçlarınızı da yok saymamalısınız. Oturabilmelisiniz, ayaklarınızı uzatabilmelisiniz ve şekerleme yapabilmelisiniz. Gün boyunca uyumakta günlük çekiyor-

Bebekleri olan annelerin kazanmaları gereken önemli alışkanlıklardan birisi de günlük rutin içinde dinlenmeyi öğrenmektir.

Anne ve babanın bir bebek yetiştirmenin yarattığı tatlı zorlukları birlikte göğüslemenin mutluluğunu hissetmeleri gereklidir.

sanız bir kitap veya dergiyle dinlenin, televizyon izleyin, kısa bir süre için gözlerinizi kapatıp oturun. Ev işleri konusunda varsa ailenin diğer bireylerinin yardımları sağlanabilir. Büyük çocuklara verilecek bazı sorumluluklar hem ev işlerini hafifletir hemde çocukların gelişimine katkıda bulunur.

11- Yardım tekliflerini kabul edin.

Çoğu aile, yardıma ihtiyaçları olduğu halde bunu gurur meselesi yapanlar ve yardım almaktan çekinirler. Yardıma ihtiyaç duyuyorsanız, yardım istemekten çekinmeyin.

12- Yatma saatinizi değiştirin. Anne-babalar uyku konusunda kendilerini bebeklerinden daha hazır hissedebilirler. Anne-baba olarak uyku zamanlarınızı belirlemeniz ve mümkünse bebeğinizle aynı zamanda uyumanız yararlar sağlayacaktır. Uykunun da içinde yer aldığı zamanınızı yönetebilmek gücü ve alışkanlığına sahip olmanız, son derecede önemlidir.

13- Geceye erken başlayın. Mümkünse haftada en az bir iki gece erkenden yatın. Uyku ile ilgili rutininizi aşmak için eşinizi de yanınıza alın. Boş zaman etkinliklerinden kendinizi mahrum etmeyin.

14- Rahatlatma teknikleri bulmaya çalışın. Yatağa gitmeden önce rahatlatma konusunda

güçlük çekiyorsanız, çeşitli önlemler alabilirsiniz. Ilık bir banyo, eşinizle parkta yürüme, küçük bir ziyaret, ilgileriniz doğrultusunda bazı etkinliklere katılmak önerilebilir. Bu tür basit rahatlatma tekniklerini kullanmak önemli yararlar sağlayacaktır. Rahatlatma ve gevşeme için çeşitli fiziksel egzersizlerden de yararlanılabilir. Gözleri bir süre kapatmak, derin nefes alıp vermek bu egzersizlerden bazılarıdır.

15-Masaj yaptırın. Masaj, gerginlik ve stresten kurtulmanın önemli bir yoludur. Uyuyacağınız odanın ılık olmasını sağlayın. Eğer bebeğiniz kiloluysa beslenme olayından sonra gerçekten ağrı duyabilirsiniz. İhtiyacınız olan gevşeme için sırtınıza ve omuzlarınıza masaj yaptırmasını bir arkadaşınız veya eşinizden isteyebilirsiniz.

16-Temiz hava alın. Egzersiz yapmak hoşlanmadığınız bir etkinlik bile olsa kendinizi rahat hissetmeniz için gereklidir. Fiziksel kapasitenize uygun çeşitli sportif etkinliklerin büyük yararları vardır. Günde bir kez parkta bebeğinizin arabasını itmek bile hem size hem bebeği-

nize yararlı olacaktır.

17- Düzenli biçimde beslenmelisiniz. Yorgun olduğunuzda düzenli bir beslenme yerine abur cuburla yetinmek pratik gibi görünse bile zararlı sonuçlar verecektir. Her şeyden önce ihtiyacınız olan enerjiyi sağlamanız gereklidir. Dengeli beslenme her birey için önemli olmakla birlikte bebekleri olan anneler için çok daha önemlidir. Dengeli beslenme, doğumdan önceki kiloya dönmek için de önemlidir.

18- Eşinizle konuşun. Anne-baba olmak kolay değildir. Bu uğraşta anne ve babanın birbirlerine destek olmalarının gereği ve önemi tartışılmaz bir gerçektir. Bebeğin bakımı yanında ailenin karşı karşıya bulunduğu birtakım işler, zaman zaman eşlerden birini gergin ya da sinirli hale getirebilir. Bu durumda eşlerin karşılıklı anlayış içinde olmaları ve bir bebek, bir insan yetiştirmenin yarattığı tatlı zorlukları birlikte göğüslemenin mutluluğunu hissetmeleri gereklidir. Bebek yetiştirmenin bazı zorluklarının eşinizle aranızda problem olmasına izin vermeyin. Huzursuzluk çıkarmaktan mutlaka kaçının. Özellikle bebekle ilgilenme konusunu problem edinmekten kaçın. Daha da önemlisi eşinizle aranızdaki iletişimi koparmayınız. Eşlerin, düşündüklerini rahatlıkla konuşabilmeleri gereklidir. Gerek eşlerin gerekse bebeğin mutlu bir aile ortamına ihtiyaç duyduğunu unutmayın.

19- Rahat bir gece geçirin. Daha önceki yöntemler işe yaramamışsa, içinde bulunduğunuz durumu, neler hissettiğinizi çevrenizdekilere anlatın. Zaman zaman eşinizle birlikte yakın akrabalarınız ya da arkadaşlarınızın da geceyi geçirerek değişiklik yaşayın. Kısa sürelerle de olsa zaman zaman bebeğin sorumluluğunu babanın almasında yarar olacaktır.

20- Tek başınıza mücadele etmeyin. Çocuk yetiştirme sürecinde karşı karşıya bulunduğunuz sorun başa çıkmayacağınız büyüklükte olabilir. Ancak her zaman size yardım edebilecek insanlar olduğunu unutmayın. Pratik tavsiyeler almaktan profesyonel yardıma kadar çeşitli biçimlerde yardımlar alabilirsiniz. Çocuğunuza en uygun ortamı oluşturma yolunda, kendinizi geliştirme gayretiniz sürekli olmalıdır.

PRACTICLE
PARENTING
November 1993'ten
Çeviri ve derleme
Aylin ÇEVİK-İlhami FINDIKÇI

Çocuğunuza en uygun ortam oluşturma yolunda, kendinizi geliştirme gayretiniz sürekli olmalıdır.

Okul Yönetiminde Bilgisayar Sistemine Geçiş

Yard. Doç. Dr. İrfan ERDOĞAN

İstanbul Ün. Edebiyat Fak. Eğitim Bilimleri Bölümü

Bilgisayar, çok sayıda bilgiyi muhafaza etme özelliği ile okul yöneticilerinin; kısa zamanda bilgiye ulaşmaları, karar verme sürecinde düşünmeye daha çok zaman ayırmaları ve daha doğru kararlar verebilmelerine katkıda bulunur.

**İ R F A N
E R D O Ğ A N**
Yard. Doç. Dr.

1985 yılında Gazi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalından mezun oldu. 1989 yılında Columbia Üniversitesinin Felsefe ve Sosyal Bilimler Bölümü, Eğitim Ekonomisi Anabilim Dalından master, 1992 yılında da Uluslararası Eğitim ve Kalkınma Anabilim Dalından Doktora derecesini aldı. Halen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

GİRİŞ

Son yıllarda eğitim kurumlarında bilgisayar kullanımı hızla yaygınlaşmaktadır. Buna dayalı olarak da okullarda bilgisayar sistemine geçiş için azımsanamayacak düzeyde kaynakların ayrıldığı gözlenmektedir. Ancak birçok okulda bilgisayara sahip olduğu halde verimli bir şekilde kullanılmadığı gözlenmektedir. Sorunun, bilgisayarın eğitimdeki kullanımı konusunda ilgililerin yeterli bilgi ve görgüye sahip bulunmalarına bağlı olduğu varsayımından hareketle bu makalede okul yönetiminde bilgisayar kullanımı konusu ele alınmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede, herhangi bir bilgisayar sistemi geliştirmek isteyen okullarda izlen-

mesi gerekli stratejiler sunulacaktır. Ayrıca okul yönetiminde kullanılacak belli başlı bilgisayar programları hakkında da bilgi verilecektir. Amaç, okul yönetiminde bilgisayardan yararlanmak için bilgisayar sistemine geçiş yapmak isteyen yöneticilere belli ölçüde yardımcı olmaktır.

Okul yönetimi, çok miktarda data'nın işleme sokulmasını gerektiren karmaşık bir iştir. Bilgisayar, çok sayıda bilgiyi (data) muhafaza etme

özelliğine sahip olduğu için yöneticiler, bilgisayar sayesinde bilgilere kolayca ulaşarak karar verme sürecinde düşünmeye daha çok zaman ayırabilir ve doğru kararlar alabilir. Bilgisayar yardımı ile birçok okul yönetimi uygulamaları daha az zamanda, daha az maliyetle ve daha az yönetim etkinlikleri ile yapılabilir. Örneğin; öğrenci devam durumu, disiplin dosyası, sağlık durumu, dersliklerin öğretmenlere göre takvimlenmesi gibi etkinliklerde bilgisayar kullanılabilir. Bunların dışında döner sermaye ve bütçe çalışmaları da bilgisayarın sağlayacağı kolaylık ile daha verimli yapılabilir.

Bilgisayar kullanmanın karar verme sürecinde sağladığı en önemli fayda en son ve en geniş data birikiminin kullanılmasıdır. Bu şekilde bilgisayar, yöneticilerin sağlıklı karar alabilmesine yardımcı olur. Bir bilgisayar sistemi, uygun bir programla çok sayıda personelin yaptığı işi yapabilir. Dolayısı ile bilgisayar sistemine geçmiş bir okulda daha az personele ihtiyaç duyulur.

Okullarda bilgisayar sistemi kurarken üç aşamalık bir süreç takip edilmelidir.

● I. AŞAMA

İlk aşama, okul yöneticilerinden, uzmanlardan, kütüphanecilerden ve bilgisayar kullanıcılarından oluşan bir komitenin kurulmasıdır. Bu komitenin görevi, hangi yönetim uygulamalarında bilgisayar sistemine ihtiyaç duyulduğunu belirlemek ve en öncelikli bilgisayar kullanma alanlarında en uygun sisteme geçiş için karar vermektir. Bir okulda toptan kompüterize olmak mümkün olmayabilir. Bu nedenle, öncelikle hangi uygulama alanlarında bilgisayar sistemine geçiş yapılacağına karar verilmelidir.

Uzman Yardımı: Bilgisayar sistemine geçiş konusunda yeterli bilgi-

ye sahip olunmadığı durumda bir uzman yardımına başvurulmalıdır. Ancak uzmanı seçerken de aşağıdaki özellikler aranmalıdır: Sadece belli bir bilgisayar sistemi hakkında bilgisi olan uzmandan yararlanmak yeterli değildir. Çünkü sadece bir sistem hakkında bilgisi olan bir uzmanın vereceği bilgiler eksik olabilir. Bu yüzden uzman sadece bir bilgisayar sistemi değil en az iki sistem hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Ayrıca uzman, her bir uygulama alanında en az iki program bilmelidir ki yöneticiye alternatif programlar ve sistemler hakkında bilgi verebilsin. En önemlisi, uzman, eğitim yönetimi uygulamaları hakkında birtakım temel bilgilere sahip olmalıdır.

● II. AŞAMA

İkinci aşama, bilgisayar sistemine ihtiyaç duyulduğu belirlenen yönetim uygulamaları için en uygun bilgisayar programının seçilmesidir. Eğitim kurumlarının yönetiminde kullanılacak birçok program olsa da bunların çoğu işlevsel açıdan yeterli olmayabilir. Bu yüzden herhangi bir bilgisayar programı (soft-

Bir bilgisayar sistemi, uygun bir programla çok sayıda personelin yaptığı işi yapabilir.

Data base programı ile yönetici, ihtiyaç duyduğu hallerde öğrencilerin listeleri, soy isim sıralarına, adreslerine ve başarı durumlarına göre çıkarılabilir.

ware) alırken önce programla ilgili basılı yayınlar gözden geçirilmeli ve aynı programı daha önce kullananların görüşleri dikkate alınmalıdır.

Okullarda Kullanılabilecek Programlar

Yazılım programları: Bilgisayar, çeşitli programlar yardımı ile daktilonun bütün fonksiyonlarını en verimli biçimde yerine getirebilir. Daktilo ile yazılan yazılar genellikle benzer formatta olup her defasında yeniden yazılır. Oysa bu dokümanlar bilgisayarın hafızasına alındığında, doküman üzerinde düzeltme ve değişimler yaparak gerekli olan yazı çok kısa zamanda üretilebilir. Herhangi bir doküman üzerinde bir düzeltme gerektiğinde, bütün doküman yeniden yazılmak zorunda değildir. İstenen değişiklik-

ler daha önce hafızaya alınmış yazı üzerinde kolayca yapılabilir. Microsoft Word, Word Perfect, MacWrite, Word Star gibi programlar, yazı amacıyla kullanılan en yaygın programlardır. Seçilecek yazım programlarında dikkat edilecek özellikler, programın indeksleme, dipnotlama ve harfleme kontrolünü yapabilecek

sözlüğe ve yeterli hıza sahip olmasıdır.

Data Base Management: Data Base Management bilgilerin düzenli bir şekilde depolanmasını sağlayan programdır. Data Base, öğrenci, başarı, sağlık vb. durumlarla ilgili dosyaların düzenlenmesinde kullanılabilir. Yukarıdaki alanlarda bilgisayara "input" olarak verilen bilgiler "data base" programları tarafından organize edilerek düzenli hale getirilir. Kullanıcı mevcut bilgilerden yeni bilgiler (output) üretebilir. Database programlarının eğitimde kullanım uygulamaları sınırsızdır. Örneğin, öğrenciler hakkında bilgileri içeren bir data base programı ile yönetici ihtiyaç duyduğu hallerde öğrencilerin listelerini soy isim sıralarına, adreslerine ve başarı durumlarına göre çıkarılabilir. Bu şekilde "data base management" programları yardımı ile yönetici büyük bir enerji ve zaman tasarrufu sağlayabilir.

Spreadsheets (Bilgi Sayfaları): Bu tür programlar, sütun ve kolonlardan oluşan sayfalara sunulan verileri hesaplamaya yarar. Kolon ve sütunlara işlenen verilerden birçok

istatistiksel ve matematiksel işlemler yapılabilir. Listedeki verilerin numaralandırılması, aritmetik ortalama, standart sapma, en küçük ve en büyük değerlerin bulunması gibi işlemler kolaylıkla yapılır. Bu programlar yardımı ile yöneticiye yarayabilecek bir çok veriler elde edilebilir. Programların uygulama alanı kullanıcının yaratıcılığına kalmıştır.

Muhasebe İşlemleri: Bilgisayarlar, bütçe hazırlama, döner sermaye işlemleri, personel ücret ödemeleri, gibi birçok alanlarda kullanılabilir. Yönetici gerekli gördüğü zaman yukarıdaki konularda işlenmiş son bilgilere kolayca ulaşabilir.

Grafikler: Bilgisayarın en önemli işlevlerinden biri de grafik çizimidir. Birçok yönetim uygulamalarında, grafiklerle anlatım bir yönetici için alt ve üst birimlere ve topluma bilgi vermede çok açıklayıcı olabilir. Yıllara göre öğrenci sayısındaki artış, öğrenci başına düşen harcamalar gibi birçok konularda grafikler elde edilebilir.

Kütüphanecilik: Bilgisayarla okul kütüphanelerinde bulunan kitapların ve süreli yayınların kodlanması, ödünç olarak verilmesi gibi işlemler kolayca ve az zamanda yapılabilir. Bu şekilde kütüphanede bulunan eserler ve eserlerin yazarları, basım tarihi, yayınevi ve ödünç alınıp alınmadığı hakkındaki bilgilere ulaşılmasında bilgisayardan yararlanılabilir.

Dersliklerin, Sınıflara göre Düzenlenmesi: Her öğretim yılı başında dersliklerin sınıflara ve öğretmenlere göre düzenlenmesi büyük bir uğraş gerektirir. Çeşitli bilgisayar programları bu tür işlerin yapılmasında da çok büyük kolaylıklar sağlar.

Öğrenci Taşımacılığı: Günümüzde özellikle kent okullarının çoğunda, öğrencileri ev ile okul arasında taşıyan okul taşıtları vardır. Bazı özel bilgisayar programları, değişik yerlerde ve mesafelerde bulunan evlerden öğrencilerin okula getirilmesinde en verimli ve hesaplı güzergahı belirleyebilir.

● III. AŞAMA

Üçüncü ve son aşama ise kullanılması karar verilen programı çalıştıracak hafızaya ve özelliğe sahip bilgisayarın alınmasıdır. Kullanılacak olan her programın ne kadar kapasiteli ve ne gibi özelliklere sa-

Kısa zamanda bilgisayara geçmek, okulda çeşitli sorunlara yol açabilir.

hip olan bilgisayarla çalıştırılacağı önceden bellidir. Bu yüzden, kullanılmaya karar verilen program, hangi özelliklere sahip olan bilgisayarların alınmasının gerekliliği için en önemli belirleyicidir.

Bilgisayar sistemine geçiş için yeterli kaynak yok ise daha ucuz bir sistemi adapte etme yoluna gidilme-

meli. Çünkü ucuz bir teçhizat gerekli uygulamaları yapabilmek için yeterli olmayabilir. Bu yüzden gerekli olan kaynak elde edilene kadar uygun bir bilgisayar sistemine geçebilmek için beklemekte fayda vardır. Ayrıca bilgisayar sistemi kurulmadan önce sistemin gerektirdiği fiziksel şartlar da hazırlanmalıdır.

Personel Eğitimi: Kurulacak bilgisayar sistemini ve programları çalıştırmayı, mevcut personelin önceden bilmesi beklenemez. Bu yüzden bilgisayar kullanacak olan personel belli bir hizmet içi eğitim programından geçirilmelidir.

Bilgisayar Sistemine Geçiş: Kısa zamanda bilgisayara geçmek, okulda çeşitli sorunlara yol açabilir. Bu yüzden bilgisayar sistemine geçilen

ilk zamanlarda bilgisayarla yapılan işlemlerin yanısıra, daha önce elle yapılan işlemlere yaklaşık altı aylık bir süre kadar daha devam edilmelidir. İlk zamanlarda yapılması olası yanlışlıklar elle tutulacak yedek dosyalara bakılarak düzeltilebilir. Okulda bilgisayar kullanımı yerleştikten sonra bütün datalar ayrı disketlerde (Backup) saklanmalıdır. Çünkü bu ek disketler, ana bilgisayar ünitelerinde meydana gelebilecek herhangi bir bozulma sonucu bilgilerin kaybolması karşısında işe yarayacaktır.

SONUÇ:

Yönetim etkinliklerinin daha verimli olması için eğitim kurumlarında bilgisayar kullanımı günden güne yaygınlaşmaktadır. Ancak bu konudaki deneyimsizlik, bir takım

sorunlara ve kaynak israfına yol açmaktadır. Bu yüzden verimli bir bilgisayar sistemine geçiş yapmak isteyen okullar, belli bir araştırma ve plânlama süreci takip etmelidir. İlk olarak bilgisayar sistemine geçişteki öncelikleri mevcut kaynaklar çerçevesinde inceleyecek bir komite kurulmalıdır. İkinci aşamada komputere yapmaya karar verilmiş olan yönetim uygulamaları için kullanılacak en uygun program (software) belirlenmeli. Üçüncü aşama ise alınması karar verilen programı çalıştırabilecek yeterlilikde bilgisayarın alınmasıdır. Bilgisayar alınmadan önce sistemi kullanacak personel belli bir hizmetiçi eğitim kursundan geçmelidir. Bu noktalara dikkat edilmesi halinde, eğitimin iyileştirilmesi amacıyla sık sık gündeme gelen okullarda bilgisayar kullanımı, herhangi bir kaynak israfına yol açmadan hedefini bulabilir.

İkinci Çocuğa Hazırlık

A. EISENBERG, H.E. MURKAFF, S.E. HATHAWAY

Hamilelik ve Çocuk doğurma, sadece anneyi değil tüm aile bireylerini yakından ilgilendiren bir olaydır.

İlk çocuğunuzu hastaneden eve getirdiğinizde siz ve eşiniz anne-babalığın çıraklık dönemini yaşamıştınız. Çocuğunuzla birlikte ilk uyum sorunlarıyla, mücadele ettiniz. İkinci çocuğunuz eve geldiğinde siz, anne-babalığa alışmış olacaksınız. Fakat şimdi sizin yerinize ilk çocuğunuzun öğrenmeye, uyum göstermeye, yeni gelen çocuğa ilgi gösterme konusunda bilmesi gereken şeyler olacaktır. Çocuğunuzun yaşı ve olgunluk düzeyi gözönünde bulundurulacak olursa, onun bu duruma uyum göstermesi ve alışması sizinkinden daha zor olacaktır.

Yeni bir kardeş gelirken ilk çocuğunuza yardımcı olmanız için en iyi tavsiyemiz; rahat olun. Çünkü çocuklar çevrelerinde olup bitenler hakkındaki ipuçlarını büyüklerinden alırlar. Eğer siz, yeni doğan kardeşine karşı çocuğunuzun nasıl davranacağı hakkında heyecanlı ve kaygılı iseniz, çocuğunuz da heyecanlı ve kaygılı olur.

Büyük çocuğu yeni kardeş için hazırlamak

Hamilelik ve çocuk doğurma, sadece anneyi değil tüm aile bireylerini yakından ilgilendiren bir olaydır. Günümüzde çocuklar ilk günden itibaren hamilelik olayının içindedirler. İlk çocuklar, yeni kardeşlerine ilişkin

bilgileri leylek hikayelerinden ya da büyüklerin konuşmalarından, birşeyler anlamaya çalışacak çağı çoktan aştılar. 1970'lerde yeni bebek için babanın da anne ile birlikte hazırlanması dönemi başlamıştır. 1980'lerden bu yana ise bu hazırlık sürecine ilk çocuk (çocuklar) da katılmışlardır.

"Biz 2,5 yaşında bir çocuğa sahibiz ve başka bir bebek bekliyoruz. İlk çocuğumuza nasıl davranmalıyız ki, kızımız kendini tehdit edilmiş hissetmesin, korkmasın, rahat olsun..."

Büyük kardeşi hazırlamak en az anne-babaları hazırlamak kadar zordur. İlk adım, tabii ki, çocuğunuza annesinin hamile olduğunu söylemektir. Tam bu noktada çocuk bakı-

Çocuğunuza hamileliği haber verirseniz, ona kardeş fikrine alışması ve zaman içinde duygularını yaşama geçirmesi için fırsat vermiş olursunuz.

mı uzmanları arasında tartışma çıkmıştır. Uzun bir süre yaygın olan inanış; çocuğa hamileliğin çok önceden haber verilmemesi yolunda idi. Çünkü olayı erken haber alan çocuğun bekleme süresi çok uzun olacak, birşeyleri beklemek çocuk için iyi olmayacaktı. Son zamanlarda yapılan araştırmalarda çocuğun olup biteni çok önceden sezinelebildiği savunulmaktadır. Belki de çocuk heyecanlı ve ciddi tartışmalara kulak misafiri oluyor, annesinin iyi ya da rahatsız olduğunu görüyor. Evdeki değişikliklerin farkına varıyor ve merak ediyor. "Benden saklanan ne", "Neler Oluyor" şeklinde düşünüyor ve sık sık ihmal edilmişlik korkusunu yaşıyor. Çocuğun bunları yaşaması, uzun süre beklemesinden çok daha olumsuz sonuçlar yaratmaktadır.

Çocuğunuza hamileliği haber verirseniz, ona kardeş fikrine alışması ve zaman içinde duygularını yaşama geçirmesi için fırsat vermiş olursunuz.

Çocuğa söylemeden önce kesin test sonuçlarını ya da düşük ihtimalinin atlatılmasını beklemek gerekir. Fakat bu süre içinde çocuğunuza neden yattığınızı açıklamazsanız, çocuğunuz sinirli olabilir.

Bebek doğduğunda, büyük bir sabırsızlıkla bekleyen ilk çocuğunuzun korkmasını engellemek için yapacağınız işler ya da geçireceğiniz çeşitli aşamalar vardır.

1- Eğer döllenme öncesinde çocuğunuzun yaşamında yapmayı düşündüğünüz değişiklikleri yapmadıysanız, bunları hamileliğin ilk aylarında planlayın. Örneğin; çocuğunuz anaokuluna ya da bir oyun grubunun içine göndereceğiniz zamanın, tuvalet eğitimine başlayacağınız zamanın ya da süttten kesmeyi düşündüğünüz zamanın doğumdan 2 ay öncesi ya da 2 ay sonrasına bira-

kılması gerekir. Çünkü büyük çocuğunuz bu değişikliklerin sebebi olarak, küçük kardeşini görebilir. İlk çocuğunuzun hayatında belirgin değişiklikleri doğumdan 2 ay önce ya da sonra gerçekleştirin.

2- Büyük çocuğunuza sizinle birlikte olabileceği özel zamanlar ayırın. Daha önce onun için böyle bir zamanı ayırmadı iseniz, bebek doğduktan sonra mutlaka, sadece büyük çocuğunuzla ilgileneceğiniz zamanlar olsun. Babası ile büyük çocuğunuzun oynayacağı düzenli zamanlar ve faaliyetler başlatın. Örneğin; Pazar sabahı kahvaltıları, akşam yemekten sonra hikaye okuma zamanları, cumartesi öğleden sonra oyun bahçesine gitmek gibi etkinlikler plânlanabilir. Fakat siz de yeni gelen bebekle ilgilenmek için ilk çocuğunuzdan fazla uzak kalmayın. İlk çocuğunuz babasıyla hoş vakitler geçirirken, annesini kaybettiğini düşünmesin.

3- Katlanmak zorunda olduğunuz fiziksel değişikliklerinize karşı olumlu tavır takının. Bebek yapmanın zor bir iş olduğunu söyleyerek, yorgun ve hırçın olabileceğinizi çocuğunuza açıklayın. Çocuğunuza hasta olduğunuz için yorgun olduğunuzu söylemeyin. Çocuğunuzun kucağınıza almak için hamileliğiniz bir engel değildir. Doktorunuzun size bir yasaklaması olmadığı sürece onu kucağınıza alabilirsiniz. Eğer kucağınıza almanızda bir sakınca varsa, sırtınızın ağrıdığını söyleyebilirsiniz. Bebeği suçlamayın. Oturma pozisyonunda çocuğunuzun kucaklayın. Yatmanız gerekiyorsa, onunla uzanın, kitap okuyun, TV seyredin, masal anlatın.

4- Her ay çocuğunuza karnınızdaki bebeğin gelişimini gösteren, onun anlayabileceği düzeyde resimleri gösterin. Bebeğin tekmeleri dışarıdan hissedilebilecek duruma geldiğinde, çocuğunuzun bunları hissetmesi için karnınıza dokunmasına izin verin. Bebekten söz ederken "bi-

Büyük çocuğunuza sizinle birlikte olabileceği özel zamanlar ayırın.

Eğer çocuğunuz istekli ise bebekle ilgili her türlü hazırlık olayına onu da katın.

Çocuğunuzu yeni gelecek bebeğe hazırlayalım derken, onu sıkıntıya sokacak veya sevgide ve ilgide bebekle nasıl yarışacağını düşündürecek sözlerden kaçının.

zim bebeğimiz" ya da "senin bebeğin" şeklinde konuşun ki, çocuğunuz da bebeği sahiplensin. Bebeğin cinsiyetini tahmin etme oyunu oynayın.

5- Çocuğunuz sizinle birlikte muayenelere gidebilir. Hamileliğin bir oyundan çok gerçek olduğunu anlayabilmesi için bebeğin kalp atışlarını duymasına, ultrasondan çekilen fotoğrafını görmesine izin verin. Fakat muayenede beklerken sıkılmaması için, çocuğunuzun en çok sevdiği oyuncakları veya kitabı yanınıza almayı unutmayın.

Fakat yine de muayeneye giderken çocuğunuz istekli ise onu götürün, değilse gitmesi ve gittiğinde orada sakin durması için onu zorlamayın.

6- Eğer çocuğunuz istekli ise, bebekle ilgili her türlü hazırlık olayına onu da katın. Bebek için gerekli oyuncaklarını, mobilyalarını, çamaşırlarının seçmesine izin verin. Hatta çocuğunuzun kendi kıyafetlerinden bebek için hangilerini yeniden kullanabilecekseniz kendisinin seçmesine izin verin.

7- Çocuğunuza bebekler göstererek, onlar hakkında fikir edinmesini sağlayın. Mümkünse, bir hastanenin bebek bölümüne ya da yeni bebeği olmuş arkadaşınıza giderek, bebeğin nasıl olduğunu görmesine izin verin. Onun gerçeğe hazır olmasını sağlamak için her yerde gördüğünüz bebekleri ona gösterin, nasıl annesinin göğsünden süt emdiğini, nasıl uyduğunu ona anlatın. İmkancınız varsa, çevrenizdekileri gösterin.

8- Çocuğunuzun yeni gelecek bebeğe hazırlayalım derken, onu sıkıntıya sokacak veya sevgide ve ilgide bebekle nasıl yarışacağını düşündürecek sözlerden kaçının. Örneğin; "Merak etme. Seni yeni bebek kadar çok seveceğiz." "Bebek gelince de seninle güzel zamanlar geçireceğiz.", gibi cümleleri söylemekten kaçının.

9- Eğer çocuğunuzun yatağını değiştirmeyi düşünüyorsanız, bunu doğumdan birkaç ay önce yapın. Eğer odası değişecekse, bunu da önceden yapın.

Dekorunun ve mobilyanın seçiminde çocuğunuzun size yardım etmesini sağlayın. Yatak değiştirme olayını çocuğunuzun a açıklarken, yeni bebeğin gelişini değil kendisinin büyüdüğünü neden olarak gösterin.

10- Eğer çocuğunuz, hiç arabanızın arkasında oturmamışsa, yeni bebek o gelmeden büyük çocuğunuzun arkasına oturmaya alıştırsın. Onun sevdiği bir oyuncak eline verin. Önde de yeni gelen bebek için ayrıca bir yer ayırın.

11- Yeni gelen bebeğin isminin bulunması olayına, çocuğunuzun da katın. İsim bulma, çocuğunuzun kendini yeni gelen bebeğe daha yakın hissetmesini sağlar.

12- Bu durumda kardeş bekleyen çocukların bulunduğu okullardan birine çocuğunuzun kaydettirirseniz çocuğunuzun, kendi durumunda birçok çocuk olduğunu farketmesine yardım etmiş olursunuz. Ayrıca ona

bu durumla ilgili kitaplar okuyabilirsiniz.

13- Doğumun yaklaştığı günlerde çocuğunuza daha çok zaman ayırın. Bavulunuzu birlikte hazırlayın. Hatta onun kendi sevdiği eşyalardan birini de bavulunuza koymasına izin verin.

14- Sizin hastanede olduğunuz dönemde çocuğunuzu onu tanıyan, alışkanlıklarını iyi bilen birisine bırakın. Bu dönem, onun hassas olduğu dönemdir. Kalacağı kişinin önceden kim olduğu ve ne kadar onunla birlikte kalacağını önceden çocuğunuza söyleyin. Eğer hastane çocuğunuzun sizi ziyaretine izin veriyorsa, bunun zamanını önceden çocuğunuza söyleyin.

15- Doğum öncesi çocuğun bir yakınınızla birlikte hastanede attığı bir tur, çocuğunuzun sizin neden orada kalacağınızı daha rahat anlamasına yardımcı olur.

16- Doğumdan bir hafta önce çocuğunuzla alışılmışın dışında özel geziler yapmayın ya da özel hediyeler vermeyin. Bu çocuğunuzda kötü birşeyler olacağı şüphesini doğurur. Fakat çocuğunuz bunu, kardeşinin bir hediyesi diye de algılayabilir ve ileri ki yaşamında kardeşinden dola-

yı bu tür şeylerin, hediyelerin daha çok olacağını düşünerek sevinebilir. Doğumdan sonra çocuğunuza birini hastanede, diğerini eve gittiğinizde vermek üzere iki küçük hediye alabilirsiniz. Çünkü çocuğunuz annesinden uzakta kalarak, ona büyük bir yardım etmiştir. Çocuğunuza bir oyuncak bebek almanız, ilerde siz bebekle ilgilenirken, onunda sizi taklit etmesini sağlar. Çocuğunuzla alışveriş yapın. Ona kardeşinden olduğunu söylediğiniz bir hediye alın.

İlk çocuğunuzu bebeğe hazırlama işini çok fazla abartmayın. Hamileliği, hayatınızın en önemli işi, konuşmaların en önemli konusu haline getirmeyin. Unutmayın ki, ilgilenmek zorunda olduğunuz bir çocuğunuz var ki, onun da sizin ilginize ihtiyacı var.

Arlene Eisenberg, Heidi E. Murkaff and S.E. Hathaway (1989)

What to expect the first year.

Chapter Twenty six: From only Child to older Child.

Workman Publishing Newyork,

Çeviren: Bahar ERARSLAN
Kültür Koleji Anaokulu Psikoloğu

**DERGİMİZDE OCAK 1993/ARALIK 1993 ARASI YER ALMIŞ OLAN
YAZARLAR VE YAZILAR DİZİNİ**

Lider CİVELEK

Etüd Eğitim Merkezleri

(Sayı: 26, Sayfa: 22)

James P. COMER

İlk Gençlik Duyguları

(Sayı: 27, Sayfa: 25)

Prof.Dr.Psk. Doğan CÜCELOĞLU

Ana-Babalara Söyleşiler Köşe Yazarı:
Geliştiren Ana-Baba 1-5

(Sayı: 26, Sayfa: 14), (Sayı: 27, Sayfa: 4), (Sayı: 28, Sayfa: 4),
(Sayı: 29, Sayfa: 4), (Sayı: 30, Sayfa: 4), (Sayı: 31, Sayfa: 4)

Anita DIAMANT

Çocuklar ve AIDS

(Sayı: 27, Sayfa: 18)

Gülşay DOKUZOGUZ, İlhami FINDIKÇI

Tatil, Ama Nasıl Bir Tatil?

(Sayı: 28, Sayfa: 6)

A. EISENBERG, H.E. MURKOFF, S.E. HATHAWAY

İkinci Çocuğa Hazırlık
Çeviren: Psk. Bahar ERARSLAN

(Sayı: 31, Sayfa: 27)

Yard.Doç.Dr. İrfan ERDOĞAN

Okul Yönetiminde Bilgisayar Sistemine Geçiş

(Sayı: 31, Sayfa: 22)

Öğr. Gör. Leyla FATHİ

Çocuklarla Nasıl Oynayalım?

(Sayı: 28, Sayfa: 28)

İlhami FINDIKÇI

YÖK Bşk. Prof.Dr. Mehmet SAĞLAM ile söyleşi:
YÖK VE ÜNİVERSİTELERİMİZ

(Sayı: 26, Sayfa: 4)

MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanı Dr. Yusuf EKİNCİ
ile söyleşi: MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ İÇİNDE TALİM VE TERBİYE
KURULUNUN YERİ VE İŞLEVİ

(Sayı: 27, Sayfa: 9)

XIV. Millî Eğitim Şûrası Toplandı

(Sayı: 30, Sayfa: 6)

İstanbul Emniyet Müdürü Necdet MENZİR ile Söyleşi:
"Güvenlik ve Eğitim"

(Sayı: 31, Sayfa: 13)

J. FRANTZ, S. ROTTMAYER, M. TRICKETT, J. WATERS

Anaokulunda Disiplin
Çeviren: Aylin ÇEVİK

(Sayı: 29, Sayfa: 21)

Sheldon L. GERSTENFELD

Evde Hayvan Besleme İle İlgili Öneriler
Çeviren: Buket ÇAMLIGÜNEY

(Sayı: 30, Sayfa: 21)

Doç.Dr. Firdevs GÜNEŞ

Okuma Yeteneğinin Geliştirilmesi

(Sayı: 30, Sayfa: 26)

Psk. Şeila Y. İLKBAHAR, S. TEZEL

Yaratıcılık Nasıl Gelişir?

(Sayı: 26, Sayfa: 9)

Öğr. Gör. Mehmet İNAN

Okul Öncesi Eğitimde Hareket Gelişimine Uygun
Egzersizler

(Sayı: 28, Sayfa: 17)

Uzm. Nesrin KALE

Kadın Erkek Eşitliği Bilincini Yaratmada Cinsel Eğitimin
Rolü

(Sayı: 26, Sayfa: 19)

Üç Düşünsel Yeti: Eleştirel Düşünme / Yaratıcı Düşünme/
Problem Çözme.

Çeviren: Dr. Nesrin Kale

(Sayı: 28, Sayfa: 24)

Sinem KAVSAOĞLU

Çocuğumuz, 6 Yaşına Kadar Nelerle Oynar?

(Sayı: 29, Sayfa: 11)

Yard. Doç. Dr. Şükran KILBAŞ

Boş Zamanı Değerlendirme Davranışını Belirleyen Etmenler

(Sayı: 29, Sayfa: 6)

Prof. Dr. Yıldız KUZGUN

Ders Geçme ve Kredi Sisteminde Öğretmenin Rolü

(Sayı: 31, Sayfa: 6)

Sevgi KOŞANER

Eğitimde Teori / Uygulama:

0-6 Aylık İlk Bebeğe Sahip Anneler, Bebek Sağlığı,

Gelişimi, Bakımı ve Beslenmesi İle İlgili Verilen Eğitimin,

Annelerin Bilgi Düzeyine Etkisi

(Sayı: 29, Sayfa: 24)

Doç.Dr. Mine MANGIR, Y. AKTAŞ

Çocuğun Gelişiminde Oyunun Önemi

(Sayı: 26, Sayfa: 14)

Prof.Dr. Ayla OKTAY

Okul Ortamı ve Veli Öğretmen İlişkisinin Okul Başarısına
Etkisi

(Sayı: 30, Sayfa: 15)

Julius SEGAL & Zeldia SEGAL

Sabırlı Olmayı Öğretmek

(Sayı: 27, Sayfa: 13)

Araş. Gör. Çetin SEMERCİ

Eğitimde Teoriden Uygulamaya: Fırat Üniversitesinde

Öğrenci Başarısının Ölçülmesinde Kullanılan Yöntemler ile

Ölçme Değerlendirmeye İlişkin Görüşler

(Sayı: 26, Sayfa: 25)

Rebecca S. SHANOK

Çocuğumuzun Yanında Olmak

(Sayı: 28, Sayfa: 22)

Duygularını İfade Etmelerinde Çocuklara Yardım

(Sayı: 29, Sayfa: 19)

Çocuklar Hastalanınca

(Sayı: 30, Sayfa: 22)

Öğr. Gör. Mehmet SİLAH

Etkin Eğitim ve Güç Tipleri

(Sayı: 27, Sayfa: 26)

Doç. Dr. Mahmut TANDOĞAN

Çağdaş Eğitim ve Çağdaş Üniversite

(Sayı: 28, Sayfa: 19)

Araş. Gör. Necla TUZCUOĞLU

İlköğretimde Rehberlik

(Sayı: 30, Sayfa: 24)

Prof. Dr. Adil TÜRKÖĞLU

XIV. Millî Eğitim Şûrası ve Düşündürdükleri

(Sayı: 31, Sayfa: 11)

Öğr. Gör. Nilgün ULUSER

Ev Bilgisayarları, Çocuklar ve Ana-Babalar

(Sayı: 28, Sayfa: 14)

Sarah WERNICK

İşlevsel Kararlar Verebilmek

Çeviren: Buket ÇAMLIGÜNEY

(Sayı: 27, Sayfa: 21)

Araş. Gör. Bülent YILMAZ

Kütüphane Kullanma Alışkanlığı

(Sayı: 27, Sayfa: 6)

Yaşadıkça Eğitim

Gençleri Sigaradan Alıkoymak

(Sayı: 27, Sayfa: 12)

Hepimizin Uykuya İhtiyacı Var
(Derleme: Gülşay DOKUZOGUZ)

(Sayı: 27, Sayfa: 6)

Bebeğinizle Geceyi Huzurlu Geçirebilirsiniz.

(Çeviri ve derleme: A. ÇEVİK-İ. FINDIKÇI)

(Sayı: 31, Sayfa: 17)

ÜLKER

Bu sakızın tadı özel, çıkartmaları son model

"AUTO 93" Otomobil çıkartmalı sakız

5 adet ambalaj
gönderen herkese
"Poster Albüm" hediye

5 Auto 93 ambalajı bir zarfı koyun P.K. 30 34472 Aksaray/İSTANBUL adresine postalayın, hediyezi alın